

TA'LIM TIZIMIDA O'ZBEK TILINING AHAMIYATI

Andijon davlat chet tillar instituti
Omonboyeva Zulayho Akmal qizi
Ilmiy maslahatchi: Xomidova Malohatoy

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'lim tizimida o'zbek tilining tutgan o'rnini, uning yosh avlodni har tomonlama barkamol etib tarbiyalashdagi roli va ta'lim samaradorligini oshirishdagi ahamiyati keng yoritilgan. Shuningdek, ona tilida ta'lim berishning pedagogik va psixologik afzalliklari, o'zbek tilining ilm-fan va zamonaviy axborot texnologiyalaridagi o'rnini hamda uning rivojlanish istiqbollari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: ta'lim tizimi, o'zbek tili, ona tili, pedagogika, til siyosati, bilim, tafakkur, tarbiya, innovatsiya

Ключевые слова: система образования, узбекский язык, родной язык, педагогика, языковая политика, знания, мышление, воспитание, инновации

Keywords: *education system, Uzbek language, native language, pedagogy, language policy, knowledge, thinking, upbringing, innovation*

Bugungi globallashuv davrida har bir millat o'z tilini rivojlantirish va uni ta'lim tizimida samarali qo'llashga alohida e'tibor qaratmoqda. Til — bu nafaqat aloqa vositasi, balki millatning ma'naviy boyligi, madaniyati va tarixini aks ettiruvchi muhim omildir. Shu bois o'zbek tilining ta'lim tizimidagi o'rnini beqiyosdir.

O'zbekiston Respublikasida o'zbek tiliga davlat tili maqomi berilganligi uning jamiyat hayotidagi nufuzini yanada oshirdi. Ayniqsa, ta'lim tizimida o'zbek tilidan keng foydalanish yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalash, ularning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Ta'lim tizimi jamiyat taraqqiyotining asosiy omillaridan biri bo'lib, unda til muhim vosita sifatida xizmat qiladi. O'zbek tili maktabgacha ta'limdan boshlab oliy ta'lim muassasalarigacha bo'lgan barcha bosqichlarda qo'llaniladi. Bu esa o'quvchilarning bilimlarni oson va samarali o'zlashtirishiga yordam beradi.

Ona tilida ta'lim olish o'quvchilarning fikrlash doirasini kengaytiradi, ularni mustaqil qaror qabul qilishga o'rgatadi. Shu bilan birga, bu jarayon o'quvchilarning nutq madaniyatini rivojlantiradi va ularni to'g'ri, ravon fikr bayon etishga o'rgatadi.

Pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ona tilida ta'lim olgan o'quvchilar boshqa tillarda ta'lim olganlarga nisbatan bilimlarni tezroq va chuqurroq o'zlashtiradi. Buning asosiy sababi — o'quvchi o'z fikrini erkin ifoda eta oladi va mavzuni yaxshiroq tushunadi.

Psixologik jihatdan ham ona tilida o'qish o'quvchilarda o'ziga ishonchni oshiradi, ularda ijodkorlik va tashabbuskorlikni rivojlantiradi. Bu esa kelajakda yetuk mutaxassislar tayyorlashda muhim omil hisoblanadi.

Ta'lim tizimining sifatini oshirishda o'zbek tilidagi darsliklar, qo'llanmalar va ilmiy adabiyotlarning o'rni beqiyosdir. So'nggi yillarda o'zbek tilida yaratilayotgan o'quv materiallari soni va sifati sezilarli darajada oshdi.

Biroq ayrim fanlar, ayniqsa texnika va tabiiy fanlar bo'yicha terminologiya muammolari hali ham mavjud. Bu esa yangi ilmiy atamalarni ishlab chiqish va ularni amaliyotga joriy etishni talab etadi.

Til millatning o'zligini ifoda etuvchi asosiy vositadir. Ta'lim tizimida o'zbek tilidan foydalanish orqali o'quvchilarga milliy qadriyatlar, urf-odatlar va an'analar singdiriladi. Bu esa yoshlarning vatanparvarlik ruhida tarbiyalanishiga xizmat qiladi.

O'zbek tilining ta'lim tizimidagi o'rni nafaqat bilim berish bilan cheklanmaydi, balki u yosh avlodning ma'naviy kamolotini ta'minlaydi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, o'zbek tili ta'lim tizimining ajralmas qismi hisoblanadi. U nafaqat bilim berish vositasi, balki milliy ong, tafakkur va madaniyatni shakllantiruvchi muhim omildir. Zamonaviy sharoitda o'zbek tilining ta'limdagi rolini yanada kuchaytirish, uni ilm-fan va texnologiya sohalarida keng qo'llash dolzarb vazifa bo'lib qolmoqda.

Kelajakda o'zbek tilining nufuzi yanada oshishi uchun ta'lim tizimida uni rivojlantirishga qaratilgan islohotlarni davom ettirish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining "Davlat tili haqida"gi Qonuni.
2. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. Toshkent, 2008.
3. Mirziyoyev Sh.M
4. Abdurahmonov G'. O'zbek tilining amaliy grammatikasi. Toshkent, 2013.
5. Yo'ldoshev B. Til va jamiyat. Toshkent, 2015.
6. Mahmudov N. O'zbek tili va nutq madaniyati. Toshkent, 2018.